

Sanja. Mati. Jadransko morje. Moja gomila. — „Predpustnica“; to šaljiva povest, ki menda še ni nikjer natisnjena, spisal je slavni pesnik Simon Jenko za „Venec“, vredovan od celovških bogoslovcev l. 1856, pravi Besednik l. 1873 str. 51. 52 (Še zdaj vedó pripovedovati, kako so „copernika“ v Ljubljano vozili!).

Pesmi. Zložil Simon Jenko. 1865. 12. 127. Založil Janez Giontini v Ljubljani. Natisnila A. Leykamovih dédnikov tiskalnica v Gradcu. — Brez posebnega predgovora kaže značaj njegovih pesmi ta-le

Uvod.

Dvigni se! ukáz mi reče.
Srce pade mi v oblasti
Silne. prej neznané strasti,
Ki ko živi ogenj peče.

Čut se zlije mi v besede. —
Preč so črne bolečine,
Strast občutkov divjih mine,
Jasen mir se v prsi vsede.

Pesmi Jenkove vesel pozdravlja Janežič v Glasniku 1865 št. 1 str. 27. 28, češ, Jenko je pevec svojih občutkov. . . Jenkove pesme so sploh kratke, domače, lahko umevne in naravne, pa toliko bolj jedernate. . . Da-si ravno bi bilo z ozirom na našo mladino želeti, da bi bila tu pa tam kaka erotična še v rokopisu ostala, vendar moramo resnično spoznati, da so „Jenkove Pesmi“ prelep prirastek naše mlade lepoznavske literature itd. — . . „Ker presojamó pesnika, za kterega mislimo, da so ga Rojenice navdahnile s pravo pevsko zmožnostjo in ga tedaj stavimo ne le med poklicane, ampak med izvoljene

pevce, zdi se nam potrebno, povedati mu odkritosrčno, o čem bi bilo po našej misli popravka treba. . . Nekoliko o ljubovnem pesništvu sploh. . . Nekatere nas po svojem izrazu opominjajo nepesniške ljubezni, na pr. „Slabo sveča je brlela. Za slovo. Vabilo. To se vpraša“. — Nekatere dišejo tisto malodušnost, tisto obupnost, kakor je bila zadnja leta nekim bolehnim in nevernim nemškim pesnikom v navadi. . . Na pr. „Ptici. Ko je solnce vstalo. Zelen mah obrasta“: posebno pa „Slovenska zgodovina“ str. 65. Tej zadnje pesmi moramo se pa še zato vpreti, ker ni res, da bi naša zgodovina ne imela druge povesti, razun kako rod za rodom gine. . . To je naša sodba. . . Pošteno smo dali veliko hvalo lepim pesmam, pa tudi po svojem prepričanji rekli, kar nam ne dopada“, pravi P. v Novicah l. 1865 str. 3. 4. — „Na Jenkovem grobu“ (Elegija, jeseni 1869). Boris Miran. Literarni pogovori. III. S. Jenko. V Zvonu 1870. I. str. 39. 40. — 44. — 47. S. — „Beseda o Simonu Jenku“. J. Pajk v „Izbranih spisih“ l. 1872 str. 195 — 201. — „Slovenski Narod“ l. 1872 št. 15. 1873. 1879 št. 86 itd. Zvon 1879 str. 336 — 374. Sp. Fr. Levec.“ — Kres 1886. VI. Zv. 1: Iz zapuščine pesnika Simona Jenka. A. Črtice iz njegovega življenja. . . Po pesnikovem dnevniku (str. 1 — 16). B. Pesni. Priobčil I. Jenko. Nekatere tu naštetih so bile že tudi natisnjene p. „Dan slovanski“ v Slov. Narodu l. 1869. „Vila Zlatinka“ v Novicah l. 1855; „Summo Jovi“ v Koledarčku l. 1856; „Človek“ v Drobntinah l. 1858 str. 323 itd.

Književnost.

J. Giontini-jeva knjižnica za otroke. — Ta nova knjižnica, katero podaja podjetna tvrdka Giontini svojim odkupovalcem, obsega 12 majhnih zvezčičev (à 6 kr.), v katerih vsakem je na petih straneh tiskana in šestkrat precej dobro ilustrirana mična povest. Iz vseh teh povestij lahko naša nežna mladina posname mnogo neprecenljivih nauk. Najbolje bode, ako si vsak zvezek malo natančneje ogledamo.

1. zvezek: Uboga družina, vzbuja s srcih mladine milosrdnost do ubožcev.

2. zvezek: Ubožne Tonče, nam pripoveduje o siroti Tonče-tu, kateri je zbog svoje pridnosti in zapunjanja v Boga našel sebi oskrbnika.

3. zvezek: Mati in sin, nam opisuje Mirčeta, ki je bil poln ljubezni do svoje bolne matere.

4. zvezek: Soseba, nam kaže nasledke lenobe in vspehe pridnosti na dveh sosedih.

5. zvezek: Ivan Hromec reši svojega brata in s tem svoje stariše iz rok krutega gospodarja.

6. zvezek: Vihar na morji vplivajoč na ošabnega dečka bogatih starišev, da je spoznal, da so pred Bogom vsi ljudje jednaki.

7. zvezek: Otroci v gozdu, opozarja otroke na krasoto gozdov in jih svari z vzgledom pred strupenimi gozdnimi rastlinami.

8. zvezek: Ne vodi nas v izkušnjava, nam opisuje srečo rokodelskega dečka, ki je premagal izkušnjava, polastiti se ptujega blaga.

9. zvezek: Lehkomiselna prijatelj. Mihec in Gregec sta v svoji lehkomiselnosti zažgala hišo in s tem pahnila sebe in svoje stariše v bedo.

10. zvezek: Jurijčič in Zorka. Ta povest je dobra v svarilo, da naj otroci nikdar ne mučijo živalij.

11. zvezek: Božje oko bdi. — Lenica je hotela v stiski za svojo mater zastaviti svojo najdražjo stvar — punico. Mož iz zastavljanice se je usnil in pomaga obema iz zadrege.

12. zvezek: Ne bodi radoveden, nam kaže nasledke radovednosti.

Razven lepih naukov ima pa ta knjižnica tudi prav prikupljivo zunanjo obliko. Samo na to nedostanost moramo opozoriti, da je tisek v 1., 2., 4., 5., 7. in 8. zvezku predroban. Tak tisek utruji in kvari oči. — I. K.

Pripovedke za mladino. Spisal Franc Hubad. III. zvezek. Založil J. Giontini v Ljubljani 1890. Gena? — V tem zvezku pripoveduje nam že znani gospod pisatelj v mičnem ne težkem jeziku razno tvarino izvestno ugajajočo naši mladini. Po raznih sestavkih delil bi lahko knjigo na tri dele. V prvem nam pripoveduje g. pisatelj že znan dogodek iz življenja Rudolfa Habsburškega z nekim beračem in iz življenja poljskega kraja Stanislava II. Poniatovskega. Tema povestima sledé kratki sestavki prevedeni po nemških pisateljih Hebel, Ahlfeld, Meissner, Zohrer tičoč se dogodka iz sedemletne vojske, povodnjega moža, „predice pod križem“ na vrhu Dunajske gore in dr. V drugem delu nam prva nazorno pripoveduje, kako se izdelujejo svinčniki, kako lové Nubijani krokodile, kakšen je lov na tigre, na kita in na medveda v severni Ameriki potem nas vodi s karavano skozi puščavo. Tretji del nam pa opisuje jugoslovanska junaka kraljeviča Marka in Miloša Obiliča. Ta sicer zelo skrčeni posnetek po krasnih srbskih narodnih pesmih smem imenovati kot jako srečen, ker ž njim naša mladina vsaj v nekoliko izvé o junaskih činih teh srbskih ljubljencev. Ni mi treba še trditi, da bodo otroci to knjigo z velikim zanimanjem čitali, saj takega gradiva ni nikdar dovolj. I. K.

Naši dopisi.

† Francišek Govekar.

Dne 30. vinotoka t. l. zvečer ob 7^{1/2} uri izdihnil je svojo blago dušo Francišek Govekar, nadučitelj v Šiški, ud. c. k. okrajnega šolskega sveta ljubljanske okolice, podpredsednik slovenskega učiteljskega društva in odbornik vdovskega učiteljskega društva, „Narodne šole“ ter ud. čitalnice v Šiški in c. k. kmetijske družbe.

Pokojni tovariš se je porodil dne 29. sušca 1840. l. v Idriji, obiskoval je tamošnjo šolo in preparandijo. Dovršivši učiteljski izpit, imenovan je bil dne 7. grudna 1857. l. učiteljem v Šturiji na Vipavskem. Dne 16. listopada 1859. l. je postal učitelj v Trnovem pri Bistrici, od koder je prišel za podučitelja na Ig dne 24. malega travna 1862. l., kjer je po smrti učitelja Lovro Juvančiča dne 26. sušca 1865. l. postal učitelj. Dne 14. kimovca 1874. l. ga je imenoval visoki c. k. deželni šolski svet po novih postavah definitivnim učiteljem; 13. malega srpana 1877. l. pak nadučiteljem, v kateri lastnosti je bil na Igu do 1. kimovca 1886. l., skupaj torej čez 24 let a od 1. kimovca do svoje smrti nadučitelj v Šiški. Kako je užival občno spoštovanje pokojni, pokazal je njegov pogreb. Razven tovarišev iz Ljubljane in okolice prišli so, nekateri tudi iz daljnih krajev, mnogobrojno občinstvo iz Šiške in Iga, požarne brambe obeh krajev, v prvi vrsti spoštovani

gospod c. k. okrajni glavar Ivan Mahkot, in druga odlična gospoda iz mesta.

Na njegovo rakev, položila so razna društva in obitelji mnogobrojnih krasnih vencev, a šišenski pevski zbor je zapel pri hiši in na mirodvoru sv. Kristofa ganljivi žalostinki, dočim se je na kraju miru, od bivšega nadučitelja in pevovodje poslovil v pretresujočem govoru predsednik šišenske čitalnice gospod Francišek Drenik.

Pokojni si je izbral družico v življenje g. Marijo Minati, hčer g. Alojzija Minatija graščinskega gozdarja na Igu, koja mu je povila več otrok, med katerimi jih žaluje še pet z vdovo na grobu preneglo umrlega.

Ves čas svojega življenja se je pokojni Francišek trudil za blaginjo svoje družine, njemu izročene dece, in za splošno blaginjo ljudstva osobito učiteljstva. Na Igu je bil od leta 1870, ko so se krajni šolski sveti ustanovili po novih postavah, predsednik krajnega šolskega sveta, do svojega odhoda. Slovensko učiteljsko društvo vodil je po odstopu g. B. Kuharja od leta 1876. do jeseni l. 1882. v najbolj viharnih časih, kot predsednik se je v teh šestih letih veliko trudil za društvo in zanimivi so njegovi govori pri raznih občnih zborih. Kot tajnik, tega društva in „Narodne šole“ je vselej vestno in zanimivo poročal o društvenih delovanjih. Na Igu je bil ustanovitelj požarne brambe ter si je s trudom pridobil šolski vrt, za katerega je